

Leidimų išdavimas

Leidimai naudoti žemės gelmių išteklius

Gegužės mėnesį išduotas 1 leidimas naudoti kietųjų naudingųjų iškasenų išteklius:

- UAB „Anilada“.

Leidimai tirti žemės gelmes

Įmonių turinčių leidimus tirti žemės gelmes skaičius gegužės pabaigoje buvo 125.

Leidimai naudoti požeminį vandenį

Gegužės mėnesį išduoti 49 leidimai naudoti požeminį vandenį.

Žemės gelmių registras

Žemės gelmių tyrimai

Gegužės mėnesį įregistruoti 797 žemės gelmių tyrimai.

Žemės gelmių ištekliai

Gegužės mėnesį aprobuoti telkinų ištekliai:

- Klaipėdos r. sav.–Šiūparių II žvyro telkinio naujo ploto detalai išžvalgyti ištekliai,
- Lazdijų r. sav. Bajoriškės žvyro telkinio detalai išžvalgyti ištekliai,
- Jonavos r. sav. Bartonių VII smėlio ir žvyro telkinio naujo ploto detalai išžvalgyti žvyro ištekliai,
- Vilniaus r. sav. Pagirių-Kaišialakių smėlio ir žvyro telkinio dalies papildomai ir naujų plotų detalai išžvalgyti ištekliai.

Grėžiniai

Gegužės mėnesį Žemės gelmių registro grėžinių dalyje įregistruota 213 grėžinių.

Geoterminės sistemos

Gegužės mėnesį įregistruota 11 geoterminių grėžinių sistemų. Iš viso užregistruotos 982 geoterminių grėžinių sistemos.

Laboratorija

Gegužės mėnesį buvo ištirta 320 grunto bandinių ir 10 vandens mėginių.

Teisės aktai

2021 m. gegužės 28 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-325 [„Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymo Nr. D1-8 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“](#) (TAR kodas 2021-11925)

2021 m. gegužės 24 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-306 [„Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. D1-1009 „Dėl Teritorijų planavimo erdviųjų duomenų specifikacijos patvirtinimo“ pakeitimo“](#) (TAR kodas 2021-11417)

2021 m. gegužės 20 d. Nr. XIV-340 [„Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 3, 8, 10, 12, 19, 22, 24, 27, 28, 33, 34, 39, 42, 46, 49, 53 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 27¹, 52¹ Straipsniais įstatymas“](#) (TAR kodas 2021-12948)

AKTUALIJOS

Tikslinamas inžinerinių geologinių tyrimų reglamentavimas

Inžinerinių geologinių ir geotechninių tyrimų reglamentavimui patikslinti Lietuvos geologijos tarnyba ir Aplinkos ministerija parengė naujos redakcijos statybos techninį reglamentą „Inžineriniai geologiniai ir geotechniniai tyrimai“ (STR 1.04.02:2011).

Pakeitimai leistų suderinti šio STR nuostatas su kitais žemės gelmių tyrimus ir statybą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos ir tarptautiniais standartais, plačiau naudoti sukauptą geologinę informaciją, skaitmenizuoti tyrimų rezultatų teikimą ir mažinti administracinę našta.

Nauja yra tai, kad STR nuostatų nebereikėtų taikyti tyrimams, atliekamiems vykdant statinių griovimo ir pastatų patalpų paskirties keitimo projektus.

Be to, numatoma pakeisti reikalavimus nustatant projektinių inžinerinių geologinių tyrimų geotechninę kategoriją, atsižvelgus į statinio kategoriją

ir inžinerinių geologinių sąlygų sudėtingumą. Supaprastinus reikalavimus tyrimams, reikalingiems projektuojant vienbučius ir dvibučius gyvenamuosius namus, paspartės ir tokių namų projektavimas, ir statyba.

Patvirtinus naujos redakcijos STR, bus patikslinti žvalgybinių inžinerinių geologinių tyrimų tikslai, išskirti tyrimai, skirti suplanuoti projektinius inžinerinius geologinius tyrimus, nustatant maksimalų atstumą tarp tyrimo vietų ir minimalų šių vietų skaičių.

Tyrimų rezultatų ataskaitas Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos bus galima teikti tik elektroniniu būdu. Paprastų ataskaitų vertinimas nebus privalomas. Visa tai leis supaprastinti ir pagreitinti inžinerinių geologinių (geotechninių) tyrimų priežiūros procesą.

Naujos redakcijos STR „Inžineriniai geologiniai ir geotechniniai tyrimai“ projektas [Teisės aktų informacinėje sistemoje](#).

Anglies dioksido poligonas Kaliningrado srityje

Kaliningrado srityje, Kuršių nerijos pietinėje dalyje, bus kuriamas anglies dioksido poligonas, kuriame bus įgyvendinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kontrolės projektas.

Apie tai buvo paskelbta gegužės 14 dieną po Rusijos Federacijos mokslo ir aukštojo mokslo ministro Valerijaus Falkovo vizito regione.

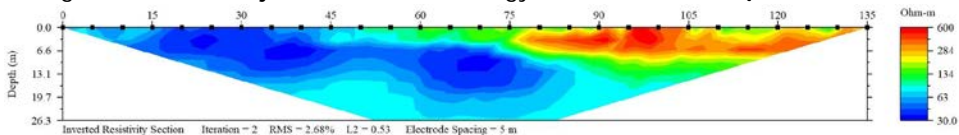
<https://rugrad.eu/news/1235845/>

Elektrinė tomografija atskleidė paslėptas atliekas

Saulius Lozovskis, Lietuvos geologijos tarnyba

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos prašymu Lietuvos geologijos tarnybos specialistai 2021 metų gegužės 17 d. atliko tyrimus elektrine tomografija Vilniuje, netoli Sodybų g. 30, esančio sklypo teritorijoje. Buvo ieškoma užteršto grunto ir tiriamas jo storis.

Tiriamajame sklype buvo atliktas 135 m elektrinės tomografijos profilis. Gautas rezultatas parodė aiškiai varžų anomaliją dešiniajame profilio krašte. Padidėjusios varžos sietinos su gruntu, kuris yra sumaišytas su statybinėmis atliekomis. Šios anomalijos gylis siekia iki 6 metrų.

Elektrinės tomografijos profilis. Profilio dešiniaje (nuo 75 m) matoma padidėjusių varžų anomalija iki 6 m gylio, sietina su užkastomis statybinėmis atliekomis

„Akmenligės“ pasekmė – unikali migmatitų kolekcija

Jonas Satkūnas, Vytautas Puronas, Lietuvos geologijos tarnyba

„Meskite į mane akmenį...“ jeigu kam nepatinka akmenys. „Akmenligė“ – tai ne kokia Covid pandemija nežinia iš kur atsiradusi ir nežinia kur pranyksianti, tai neišvengiamas virusas beveik kiekvienam. „Akmenligė“ lietuvius apniko turbūt jau poledymetyje, kai tik akmenys išsivadavo iš ledyno gniaužtų ir išniro saulės švieson, prie jų jau skubėjo žmonės tai ugnelę susikurti, tai kokį ženklą iškalti, ar nuo negandų už jų pasislėpti.

Riedulių kolekcionierius A. Bezaras

Akmenys, seniau buvę arba šventais arba prakeiktais, arba statybine medžiaga arba kliuviniais ariamuose laukuose, dabar tampa aplinkos tvarkybos būtinu daiktu. Žmonėms šalia akmenų gyventi yra geriau, todėl akmenys akmenėliai sparčiai juda į sodybas. Įdirbant akmeningus laukus, kasant vandens telkinius akmenų randama vis daugiau ir didesnių, o ir se-

nos palaukių akmenų šūsnys jau nelieka be dėmesio.

Antanas Bezaras, tikras žemaitis, pripažindamas diagnozę: visiška akmenligė, ir jai nesipriešindamas jau kelis dešimtmečius nuoširdžiai ir pagarbiai rikiavo akmenis savo sodyboje. Bet nutiko taip, kad Antaną akmenys taip užbūrė, kad jis pradėjo kaupti tik ypatingus – su raštais, ir kuo keistesniais, tarsi norėdamas perskaityti nepaprastas jų istorijas.

Geologiškai kalbant, akmenys su su raštais – tai metamorfinės uolienos, daugiausia migmatitai. Taigi, gavosi taip, kad Antano Bezaro akmenų rinkinys tapo turbūt didžiausia Lietuvoje metamorfinių uolienu ir jų tekstūrų kolekcija.

Pagrindinės tekstūros – įvairių spalvų mineralų sudarytos šešėlinės, sluoksniuotos, gyšlinės.

Iš kur atkeliavo į Antano laukus tokie keistuoliai? Ogi, iš Pietvakarių Suomijoje esančios Svekofeniškos granito-migmatito juostos, susidariusios aukštos temperatūros ir žemo slėgio sąlygomis prieš 1,8 mlrd. metų. Patyrinėję, smulkiuose šių uolienu kristaluose tikriausiai rastume nemažai įdomių cheminių elementų: titano, cirkonio, bario, niobio ar galio.

Kita „ženklinių“ akmenų grupė – keisčiausiais pavidalais išdūlėjęs gneisas, magminė brekčija. Vėlgi, galime grožėtis išpreparuota, išminkyta juostuota tekstūra, ar iš aštriabriaunių gabalėlių sudėliota brekčiškos tekstūros mozaika.

Beje, tokio tipo uolienu yra ir Lietuvos kristaliniame pamate, tačiau jos slūgso giliai ir pasiekiamos tik gręžiniais. O ledynų iš Suomijos atgabentas akmeninio meno galerijas galima pamatyti tik tokių „akmenligės“ paveiktų žmonių, kaip Antanas Bezaras, dėka.

Unikalių akmenų paroda „Akmenų raštai“ [Nuotraukų galerija](#)

Naftos kainos

Pagal OPEC sekretoriato skaičiavimus žaliavinės naftos kaina 2021-06-07 siekė 70,14 JAV dolerių už barelį (kaina 2020-05-07 siekė 66,57 JAV dolerių už barelį). <https://www.opec.org/>

Tarptautinė geomokslų sąjunga (IUGS) <https://www.iugs.org/>

UNESCO <https://en.unesco.org>

UNESCO paskaitų ciklas apie žemės gelmes: <https://bit.ly/UNESCOlectures>

Smėlio istorijos SandStories.org <https://www.sandstories.org/stories>

• **Rytų sode Klaipėdoje įkurdinti iš marių dugno iškelti rieduliai**

Žaliųjų idėjų mugė

Birželio 5 d. Prezidentūroje vyko Pasaulinė aplinkos diena. Žaliųjų idėjų mugėje Lietuvos geologijos tarnyba pristatė standus, eksponatus bei leidinius apie užterštą teritoriją valymą (kartu su UAB Grota, Žemės gelmių informacijos centru), Vilniaus mamuto radimo aplinkybes bei jo kaulus (kartu su T. Ivanausko zoologijos muziejumi). Ekspoziją parėngė ir pristatė LGT darbuotojai I. Satkūnienė, V. Puronas, J. Satkūnas, ir J. Samosionokas, V. Raslanaitė (UAB Grota). Ekspozicija sulaukė nemažo susidomėjimo, ją aplankė Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda, EK viceprezidentas Frans Timmermans, komisaras Virginijus Sinkevičius, Aplinkos ministras Simonas Gentvilas ir kt.

Žaliųjų idėjų mugėje. (I. Satkūnienės nuotr.)